

Marius Constantin

**Creșterea competitivității
sectorului agroalimentar din România
pe piața Uniunii Europene**

Colecția
Per aspera ad astra

**Editura ASE
București
2024**

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2024, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România
cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CONSTANTIN, MARIUS

**Creșterea competitivității sectorului agroalimentar din România pe
piața Uniunii Europene / Marius Constantin. - București : Editura ASE,
2024**

Conține bibliografie

ISBN 978-606-34-0495-5

338.43

Editura ASE

Tehnoredactor: Ruxandra Argatu

Copertă: Marius Constantin

Cuprins

Mulțumiri.....	9
Introducere	11
Capitolul 1	
Abordări conceptuale privind competitivitatea, sectorul agroalimentar și piața unică europeană	19
1.1 Delimitările conceptuale ale competitivității	19
1.1.1 Teoria schimburilor comerciale – Adam Smith și David Ricardo. Analiza formelor competitivității. Avantaje absolute și relative. Costul de oportunitate.....	20
1.1.2 Competitivitatea în neoclasicism. Modelul Heckscher-Ohlin. Teorema egalizării prețurilor factorilor de producție, teorema Stopler-Samuelson, teorema Rybczynski și paradoxul Leontief	22
1.1.3 Este competitivitatea „o obsesie greșită și periculoasă”? Viziunea lui Paul Krugman	24
1.1.4 Béla Balassa și competitivitatea – revealed comparative advantage (RCA).....	26
1.1.5 Competitivitatea – factori determinanți. Abordări micro- și macroeconomice. Strategia „oceanului albastru” a lui Kim și Mauborgne. Antreprenorul și competitivitatea în viziunea lui Joseph Schumpeter.....	28
1.1.6 Teoria competitivității a lui Michael Porter. Diamantul competitivității.....	34
1.1.7 Etapele dezvoltării competitive.....	43
1.2 Particularitățile competitivității sectorului agroalimentar.....	46
1.2.1 Recenzarea literaturii de specialitate privind competitivitatea sectorului agroalimentar	46
1.2.2 Analiză bibliometrică comparativă privind competitivitatea sectorului agroalimentar al României și a sectorului agroalimentar al UE.....	62

1.3 Condiția competitivității sectorului agroalimentar românesc prin raportare la piața unică europeană.....	78
1.3.1 Piața unică europeană – scurt istoric și noi direcții în contextul Pactului Verde European și al Politicii Agricole Comune post-2020	80
1.3.2 Necesitatea, oportunitatea și importanța valorificării specificului și a potențialului sectorului agroalimentar românesc pe piața unică europeană.....	86
1.3.3 Modalități de creștere a competitivității sectorului agroalimentar românesc pe piața unică europeană.....	93

Capitolul 2

Analiza competitivității sectorului agroalimentar în cazul statelor membre ale UE – o abordare centrată pe produs.....

2.1 Fundamentarea unui cadru metodologic pentru elaborarea unei analize centrate pe produs privind competitivitatea sectorului agroalimentar	97
2.1.1 Necesitatea și oportunitatea utilizării instrumentarului statistic și econometric în analiza competitivității sectorului agroalimentar	97
2.1.2 Materiale și metode științifice de cercetare ale competitivității sectorului agroalimentar.....	98
2.2 Analiza competitivității sectorului agroalimentar în statele membre UE – o abordare centrată pe produs	102
2.2.1 Analiza competitivității în cazul produselor de origine vegetală – culturile de câmp.....	102
2.2.2 Analiza competitivității în cazul produselor de origine vegetală – uleiuri și alte produse	119
2.2.3 Analiza competitivității în cazul produselor de origine vegetală – legumele	129
2.2.4 Analiza competitivității în cazul produselor de origine vegetală – fructele.....	150
2.2.5 Analiza competitivității în cazul produselor de origine animală – ouăle și produsele lactate.....	166
2.2.6 Analiza competitivității în cazul produselor de origine animală – carnea	174

2.3 Aprofundări și subtilități privind competitivitatea în cazul produselor agroalimentare	187
2.3.1 Modele de regresie liniară pentru analiza surselor de influență ale competitivității la nivel de produs.....	187
2.3.2 Modele de tip cluster pentru încadrarea statelor membre UE-27 în clase similare de competitivitate la nivelul categoriilor de produse analizate	194

Capitolul 3

Analiza factorilor de influență privind competitivitatea sectorului agroalimentar în țările membre UE – o abordare centrată pe state.... 201

3.1 Fundamentarea unui cadru metodologic pentru elaborarea unei analize centrate pe state privind factorii de influență ai competitivității sectorului agroalimentar	201
3.1.1 Necesitatea și oportunitatea utilizării instrumentarului statistic și econometric în analiza factorilor de influență ai competitivității sectorului agroalimentar.....	201
3.1.2 Materiale și metode științifice de cercetare ale factorilor de influență ai competitivității sectorului agroalimentar	202
3.2 Analiza factorilor de influență privind competitivitatea sectorului agroalimentar în țările membre UE – o abordare centrată pe state.....	203
3.2.1 Europa de Vest: Austria, Belgia, Cehia, Franța, Germania, Luxemburg, Regatul Țărilor de Jos.....	203
3.2.2 Europa de Sud: Cipru, Grecia, Italia, Malta, Portugalia, Spania.....	213
3.2.3 Europa de Nord: Danemarca, Estonia, Finlanda, Irlanda, Letonia, Lituania, Suedia.....	221
3.2.4 Europa de Est: Bulgaria, Croația, Polonia, România, Slovacia, Slovenia, Ungaria	229
3.3 Aprofundări și subtilități privind factorii de influență ai competitivității în cazul sectorului agroalimentar	242
3.3.1 Modele de regresie liniară pentru analiza influenței surselor de competitivitate ale sectorului agroalimentar asupra formării indicelui compozit al competitivității	242

3.3.2 Modele de tip cluster pentru încadrarea statelor membre UE-27 în clase similare, în funcție de rezultatele obținute pe baza indicelui competitivității.....	246
---	-----

Bibliografie	261
---------------------------	------------

Anexe.....	285
-------------------	------------

Lista tabelelor.....	396
-----------------------------	------------

Lista figurilor	397
------------------------------	------------

Lista anexelor	400
-----------------------------	------------